

Habriella Loskorikh
*Doctor of Philosophical Sciences, Associate Head
of the Department of Accounting and Auditing
Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

Лоскоріх Г.Л.
*доктор філософії, заступник завідувача кафедри обліку і аудиту
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-295-1-68>

ORGANIZATION OF ACCOUNTING AND TAXATION OF AN IT-ENTERPRISE: METHODOLOGICAL ASPECT

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

Для забезпечення стійкого розвитку ІТ-підприємства необхідним є своєчасне подання інформації за окремо визначеними розрізами. Важливим інструментом у вирішенні даного завдання є облікова політика, формування якої в ІТ-підприємстві має свої особливості.

Розкриваючи обліково-аналітичне забезпечення для будь-якого суб'єкта господарювання на сучасному рівні необхідно враховувати вплив технологічних тенденцій, які «...змінюють економічні та господарські процеси, що потребує адекватних трансформацій і системи обліку як основного генератора економічної інформації» [4, с. 146]. Перелік таких технологій, які мають найбільші перспективи в організації обліку, доволі широкий (табл. 1).

Таблиця 1

**Систематизація підходів щодо технологій,
які визначають розвиток організації бухгалтерського обліку**

Технології	Автори та джерело			
	Муравський В. [4]	Ляхович Г. [3]	Бардаш С., Грабчук І. [1]	Осмятченко В., Олійник В. [5]
«Розумні» додатки для телекомунікаційних пристроїв	+	–	–	–
«Розумні» речі / Інтернет речей	+	+	+	–
Адаптивні системи безпеки	+	–	–	–
Блокчейн та смарт-контракти	+	–	+	+
Доповнена і віртуальна реальність	+	–	–	–
Експертні системи	–	+	–	–
Інтегровані електронні платформи	+	–	–	–
Машинне навчання і штучний інтелект	+	–	+	+
Системи чатспілкування	+	–	–	–
Хмарні та розподільні обчислення	+	+	+	+
Цифрові двійники об'єктів	+	–	–	–

Найбільш повно вплив цифрових технологій на організацію обліку розкрито В. В. Муравським. Окремі з них вже сьогодні є визначальними, які в нинішніх умовах (зокрема, в період карантину і дистанційної роботи) дозволяють найкращим чином організувати ведення обліку, зокрема використання хмарних технологій. У той час, як використання інших (зокрема, технології блокчейн) має певні обмеження щодо застосування. Повноцінно оцінювати вплив криптовалюти та технології блокчейн можливо тільки після офіційного врегулювання даних об'єктів [6].

Як зазначають І. В. Замула, Л. В. Чижевська, І. Л. Грабчук, сьогодні «...назріла потреба в розробці методичних рекомендацій з обліку в сфері ІТ, які б охоплювали питання документообігу та технології обробки облікової інформації за наданими ІТ-послугами; порядок аналітичного обліку витрат на ІТ-послуги...» [2]. Оскільки ці питання до цього часу не вирішені на законодавчому рівні, то їх врегулювання повинно відбуватися на рівні конкретного підприємства. Саме тому для ІТ-підприємств, які враховуючи їх відносну новизну та стійкі темпи до розширення, питання змістовного наповнення облікової політики є особливо актуальним, адже наразі відсутні методичні рекомендації, який би визначали наведені питання.

На нашу думку, доцільно розробити такі рекомендації, які б забезпечували належну організації бухгалтерського обліку на ІТ-підприємстві. Враховуючи наявні зміни в податковому законодавстві в частині розвитку ІТ-сфери (запуск спеціального режиму оподаткування резидентів Дія Сіті), є об'єктивна необхідність в документі, що наблизитиме вимоги бухгалтерського та податкового законодавства та на числових прикладах покаже вплив обраних варіантів систем оподаткування на фінансовий результат та дозволить визначити найкращі елементи організації обліку.

Структуру запропонованих Методичних рекомендацій з організації обліку на підприємствах сфери ІТ представимо таким чином:

1) загальні положення:

- призначення даних методичних рекомендацій;
- основні визначення (ІТ-продукт, ІТ-послуга тощо);

2) форми організації обліку:

- суб'єкти ведення обліку в залежності від видів підприємств в сфері ІТ;
- методика розрахунку основних показників, які дозволяють обґрунтувати рішення щодо доцільності передачі облікових функцій на аутсорсинг;

3) облікова політика:

- елементи облікової політики для таких об'єктів обліку, як нематеріальні активи, витрати майбутніх періодів та незавершене виробництво, забезпечення, доходи, витрати;

- рекомендовані варіанти організації аналітичного обліку для ряду об'єктів обліку;

4) системи оподаткування:

- характеристика систем оподаткування;
- числові приклади розрахунку фінансових показників за кожною системою оподаткування;

5) організація управлінського обліку:

- варіанти організації управлінського обліку;
- зразки форм управлінських звітів.

Запропонований нормативний документ може включати інформацію з інших документів, але виключно в тій частині, яка необхідна для того, щоб розкрити особливості на ІТ-підприємстві. Дублювання загальної інформації з інших нормативних документів не є доцільним.

Розробка такого єдиного галузевого порядку організації обліку орієнтована не стільки на розв'язок завдань широкого спектру, а більшою мірою на вирішення

локальних завдань: вибір форми організації бухгалтерського обліку, визначення елементів облікової політики, вибір системи оподаткування, визначення варіантів організації управлінського обліку.

Література:

1. Бардаш С.В., Грабчук І.Л. Цифрові технології в сфері бухгалтерського обліку: основні можливості та ризики. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9301>. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.9.18
2. Замула І.В., Чижевська Л.В., Грабчук І.Л. IT-послуга: поняття та види для облікових цілей. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2021. № 2(49). С. 29-33. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2021-2\(49\)-29-33](https://doi.org/10.26642/pbo-2021-2(49)-29-33).
3. Ляхович Г.І. Тенденції розвитку організації бухгалтерського обліку. *Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування*. 2017. № 4(82). С. 42-47. URL: [https://doi.org/10.26642/jep-2017-4\(82\)-42-47](https://doi.org/10.26642/jep-2017-4(82)-42-47).
4. Муравський В. Вплив глобальних технологічних тенденцій на організацію обліку. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. Вип. 4. С. 138-148.
5. Осмятченко В.О., Олійник В.С. Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в контексті зміни технологічних укладів. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2018. Вип. 2. С. 131-138.
6. Петрук О.М., Новак О.С. Сутність криптовалюти як методологічна передумова її облікового відображення. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2017. № 4(82). С. 48-55.